

กรมทรัพย์สินทางปัญญา น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ในหลวงรัชกาลที่ 9 “กษัตริย์นักสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา” เนื่องในวันวรมินทรมหาราช 13 ตุลาคม 2568

เนื่องในโอกาสวันวรมินทรมหาราช 13 ตุลาคม 2568 กรมทรัพย์สินทางปัญญาขอร่วมน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ในหลวงรัชกาลที่ 9) ผู้ทรงเป็นพระบิดาแห่งการประดิษฐ์ไทย และทรงมีพระอัจฉริยภาพด้านการสร้างสรรค์ผลงานทรัพย์สินทางปัญญาหลากหลายด้าน ทั้งสิทธิบัตรการประดิษฐ์ อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ลิขสิทธิ์ และเครื่องหมายการค้า รวมมากกว่า 90 ผลงาน นับเป็นต้นแบบของนักสร้างสรรค์ไทยรุ่นใหม่ ในการคิดค้นสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อขับเคลื่อนประเทศในมิติต่างๆ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยให้ดียิ่งขึ้น

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า กว่า 70 ปีที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงครองสิริราชสมบัติ พระองค์ได้ทรงงานและบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเกษตรของประเทศ อีกทั้งยังทรงให้ความสำคัญของเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาเป็นอย่างยิ่ง ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และคณะ ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายสิทธิบัตร “เครื่องกลเติมอากาศแบบอัดอากาศและดูดน้ำ” เมื่อวันศุกร์ที่ 5 ตุลาคม 2544 ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล ซึ่งมีความตอนหนึ่งว่า “ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมานานแล้ว สิทธิบัตรและลิขสิทธิ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความสำคัญมาก เมื่อตอนปี พ.ศ.2500 พุดกันว่า เราไปลอกจากต่างประเทศมาใช้ประโยชน์ได้มากกว่า คิดที่จะจดทะเบียนสิทธิบัตร เราสามารถไปขอได้จากต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้สิทธิ การพูดอย่างนี้ไม่ถูกเป็นการดูถูกคนไทย” โดยแนวคิดดังกล่าวได้สร้างแรงบันดาลใจให้นักคิดนักประดิษฐ์ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้ามาจวบจนปัจจุบัน

ผลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีมากกว่า 90 ผลงาน ประกอบด้วย (1) ผลงานสิทธิบัตรการประดิษฐ์ อนุสิทธิบัตร และสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 11 ฉบับ เช่น การดัดแปรสภาพอากาศเพื่อให้เกิดฝน (ฝนหลวง) เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย (กังหันน้ำชัยพัฒนา) กระบวนการปรับปรุงสภาพดินเปรี้ยวเพื่อให้เหมาะแก่การเพาะปลูก (โครงการแก้มลิง) การใช้น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องยนต์ดีเซล (น้ำมันไบโอดีเซล) การออกแบบภาชนะรองรับของเสียที่ขับออกจากร่างกาย เป็นต้น (2) ผลงานลิขสิทธิ์ จำนวนกว่า 70 ผลงาน ได้แก่ ด้านดนตรี เช่น เพลงแสงเทียน เพลงยามเย็น เพลงใกล้รุ่ง เพลงชะตาชีวิต เป็นต้น ด้านวรรณกรรมและงานแปล เช่น พระมหาชนก นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ ติโต เป็นต้น ด้านศิลปกรรม เช่น ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ ภาพวาด ภาพสีน้ำมัน งานประติมากรรม เป็นต้น

(3) เครื่องหมายการค้า ซึ่งแม้จะไม่มีจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในพระปรมาภิไธย แต่ทรงพระราชทานให้ บริษัท สุวรรณชาติ จำกัด บริษัท มงคลชัยพัฒนา จำกัด มูลนิธิโครงการหลวง และบริษัท ดอยคำ ผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า จำนวน 15 คำขอ เช่น เครื่องหมายการค้าทองแดง โกลเด้นเพลส ดอยคำ เป็นต้น

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวเพิ่มเติมว่า หนึ่งในผลงานทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญของพระองค์ ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย คือ สิทธิบัตร “ฝนหลวง” เป็นกรรมวิธีการทำฝนทั้งในระดับเมฆอุ่นและเมฆเย็นพร้อมกัน ซึ่งทรงเรียกว่า “ซูเปอร์แซนด์วิช” โดยใช้สารเคมีที่มีคุณสมบัติดูดซับความชื้นได้ดีทั้งในอุณหภูมิต่ำกว่าและต่ำกว่าจุดเยือกแข็งเป็นตัวเร่งให้เกิดกระบวนการเกิดฝน ตั้งแต่การเกิดเมฆ การเจริญของเมฆ และการเกิดฝน เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำฝนและควบคุมให้ฝนตกกระจายอย่างสม่ำเสมอลงสู่พื้นที่เป้าหมายที่กำหนด ผลงานดังกล่าวสามารถสร้างประโยชน์เอนกอนันต์ไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทย แต่ยังมีหลายประเทศที่ประสบปัญหาฝนแล้ง ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำเทคโนโลยีฝนหลวงไปใช้เพื่อประโยชน์ในกิจกรรมของเทศ เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จอร์แดน และโอมาน อีกด้วย

ทั้งนี้ ด้วยผลงานทรัพย์สินทางปัญญาอันทรงคุณค่าเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศและยกระดับคุณภาพชีวิตของพสกนิกรชาวไทยให้ดีขึ้น องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) จึงได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล WIPO Global Leader Award แต่พระองค์ เมื่อปี พ.ศ. 2550 เพื่อยกย่องในพระอัจฉริยภาพและพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกล ในการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกลไกขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง โดยทรงเป็นบุคคลแรกของโลกที่ได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลอันทรงเกียรติดังกล่าว

โอกาสนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญาขอร่วมน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีต่อการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาไทย ทรงเป็นแบบอย่างและแรงบันดาลใจให้กับนักคิด นักประดิษฐ์ และนักสร้างสรรค์รุ่นใหม่ในการพัฒนาและต่อยอดการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาสู่ความยั่งยืน ทั้งนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญาขอสืบสานพระราชปณิธาน และน้อมนำแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนภารกิจด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความเจริญมั่นคงของประเทศไทยสืบไป นางอรมน กล่าวทิ้งท้าย